

Evropski pokret
Srbija

Izveštaj sa međunarodne konferencije

"Proces integracije mladih u okviru Euroregiona Dunav XXI"

Opšti zaključci:

Evropski pokret u Srbiji, lokalno veće u Zaječaru i opština Zaječar su uz finasijsku podršku holandske ambasade organizovali od 21. do 23. avgusta 2003 u Zaječaru međunarodnu konferenciju "Proces integracije mladih u okviru Euroregiona Dunav XXI".

Na prvoj konferenciji te vrste, o procesima integracije mladih u okviru Euroregiona Dunav XXI učestvovalo je 50 predstavnika političkog, kulturnog i ekonomskog života pograničnih regiona Bugarske, Rumunije i Srbije. Pored ekspertskih predavanja Edite Stojić-Karanović (Institut za međunarodnu ekonomiju i politiku), Duška Lopandića (Predsednik Evropskog foruma EPuS-a), Dražena Maravića (Izvršno veće Vojvodine) i Nikole Jovanovića (Sektor za evropske integracije Ministarstva za ekonomske veze sa inostranstvom), rad konferencije je bio organizovan u tri radionice gde se diskutovalo o postojećim problemima i mogućnostima unapređenja političke, ekonomske i kulturne saradnje.

Učesnici konferencije su se u skladu sa svojim interesovanjem i profesijom opredelili za jednu od tri radne grupe - Kultura i obrazovanje; Ekonomija, poljoprivreda i infrastruktura; Turizam i ekologija. Od 43 učesnika - predstavnika nevladinih organizacija, kulturnih i naučnih institucija, privrede, lokalnih i regionalnih vlasti, 23 je bilo iz Srbije, 10 iz Bugarske i 10 iz Rumunije.

Poslednjeg dana konferencije predstavljeni su rezultati radionica i zaključne preporuke. Evropski pokret u Srbiji veruje da će pomenuti zaključci značajno doprineti poboljšanju regionalne saradnje, inicirati konkretne projekte i obratiti pažnju lokalnih i regionalnih donosioca odluka na potencijale i prioritete regiona. Euroregion otvara velike mogućnosti za saradnju zasnovanu na ekonomskim, prirodnim i kulturnim sličnostima i predstavlja priliku da se ključni problemi u ekonomiji, bezbednosti, ekologiji i društvu uopšte reše na odgovarajućem nivou i na obostrano zadovoljstvo.

Zaključci konferencije:

Kultura i obrazovanje

Prednosti regionalne saradnje u ovom regionu su:

- Slični obrazovni sistemi
- Zajednička potreba za reformom obrazovnog sistema
- Postojeći ljudski resursi spremni za trening kako bi se poboljšao kvalitet obrazovanja i kulture
- Bogato kulturno i istorijsko nasleđe
- Odsustvo etničkog sukoba

Prepoznate prepreke:

- Slab pristup novčanim sredstvima
- Značajan pad nataliteta koji utiče na obrazovni sistem
- Loša infrastruktura

Preporuke:

- Uvođenje alternativnih metoda obrazovanja
Sva tri regiona imaju zajednički problem nedostatka interesovanja kod učenika koji se postavljaju pasivno u procesu obrazovanja. Preporuka je da sve tri zemlje započnu smeće projekte kao što je "Škola otvorenog srca" u Zejčaru koristeći alternativne i nove metode. Modernizacija je ključna reč i preporučeno je formiranje virtuelne biblioteke kao mesta koji bi pružio mogućnost alternativnog obrazovanja i lakši pristup knjigama te i kulturi.
- Zajednički festivali
Organizovanje zajedničkih festivala, letnjih i kreativnih likovnih kampova, pozorišnih festivala na engleskom jeziku kako bi se promovisao ovaj jezik i njegova šira upotreba u sve tri zemlje što bi doprinelo rušenju jezičke barijere.
- Međunarodni Univerzitet
Osnivanje Internacionalnog Univerziteta u Vidinu. Svrha ovog Univerziteta jeste formiranje interdisciplinarne obrazovne institucije koja bi obučila specijaliste i buduće mlade eksperte za vodeće pozicije u domaćim akademskim ustanovama drugim balkanskim i evropskim institucijama.
- Zajedničke kampanje
Organizovanje zajedničkih kampanja povodom problema koji muče mlade u sve tri zemlje - kao što je narkomanija. Zajednički treninzi mladih edukatora iz Bugarske, Rumunije i Srbije bi predstavljali mogućnost razmene iskustva i znanja.
- Angažovanje mladih
Uključivanje mladih u sve društvene procese kako bi se integrisali i aktivirali prvo na nivou Euroregiona a zatim i na širem evropskom nivou.

Ekonomija, poljoprivreda i infrastruktura

Na radionici je predstavljeno 10 radova ♦ 4 iz oblasti ekonomije, 3 iz poljoprivrede i 3 iz infrastrukture.

Preporuke:

- Ekonomski razvoj je odlučujući faktor za sveopšti regionalni razvoj i uslov bez koga se mladi neće odlučiti za ostanak, rad i život u regionu. U tom smislu mogućnosti Euroregiona nisu dovoljno iskorišćene.
- Predlog vladama Srbije, Rumunije i Bugarske da podstaknu i stimulišu investicije u regionu
- Otvoriti nove granične prelaze u regionu ♦ Kadi Bogaz između Srbije i Bugarske i Đerdap II između Srbije i Rumunije
- Osigurati slobodan protok ljudi, robe i kapitala (omekšati granične prelaze) posebno za preduzeća i ljude iz Regiona Dunav XXI
- Osnovati banku za razvoj tri granična područja Euroregiona (Euro region Danube XXI Bank for Development)
- Ojačati sportsku i kulturnu saradnju, posebno kroz:
  - Različita sportska takmičenja
  - Muzičke festivale
  - Izbor Mis Dunav XXI
- Osnivanje regionalnih novina, TV i radio programa
- Ispitati strukturu i veličinu Euroregiona s ciljem poboljšanja njegove efikasnosti
- Stvaranje jedinstvene baze podataka (virtuelni sajam) sa podacima o:
  - Privredi, preduzećima, ponudi i potražnji roba i usluga
  - Kulturnim aktivnostima i ustanovama
  - Nevladinim i dr. organizacijama
- Identifikacija prioriteta na polju transportne infrastrukture koja je od najvećeg značaja za ekonomski razvoj regiona Dunav XXI
- Pokrenuti projekat ekoloških sela i turističkih centara na Staroj planini
- Pronalaženje mogućnosti proizvodnje zdrave i sigurne hrane u regionu Dunav XXI

Ekologija i turizam

Postojeći problemi su:

- Zagađenost voda Timočkog regiona
- Stanica za čišćenje idustrijskih opadnih voda u Kalafatu ne funkcioniše
- Fekalne vode iz Vidina i Kalafata se otpuštaju direktno u reku Dunav
- Turnu Severin koristi vodu reke Dunav za piće
- Ugroženost staništa retkih vrsta u Dunavu (močvarna područja)
- Odsustvo saradnje i koordinacije između turističkih organizacija regiona Dunav XXI
- Nedovoljna promocija i marketing turističkih potencijala regiona

Preporuke:

- Razvijanje i usvajanje Ekološkog Akcionog Plana od strane Komiteta za Ekološku bezbednost Euroregiona Dunav XXI
- Stvaranje informacione mreže o ekološkim problemima u regionu
- Osnivanje regionalnog ekološkog centra za kontrolu i sprečavanje prekograničnog zagađenja
- Rumunski partner bi trebalo da osnuje NVO za turizam kako bi ravnopravno učestovali u zajedničkim projektima sve tri zemlje
- Turističke organizacije sva tri partnera u Euroregionu bi trebalo da ostvare stalne kontakte kako bi pripremili detaljan akcioni plan budućeg turističkog razvoja Euroregiona Dunav XXI